

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра внутрішніх хвороб, фармації та біохімії

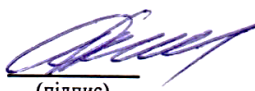
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Ветеринарне обслуговування молочного скотарства

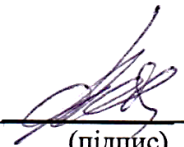
(вибірковий)

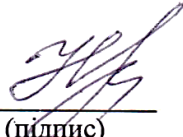
Спеціальність	211 «Ветеринарна медицина»
Освітня програма	«Ветеринарна медицина»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник: Мусієнко О.В., к.вет.н., доцент, доцент кафедри
внутрішніх хвороб, фармації та біохімії
 Нечипоренко О.Л., д.вет.н., професор, завідувачий
кафедрою внутрішніх хвороб, фармації та біохімії

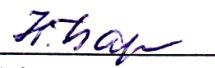
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри внутрішніх хвороб, фармації та біохімії	протокол від 01.06 2026 р № 11
	Завідувач кафедри <u></u> Олександр НЕЧИПОРЕНКО (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми (підпис) Олександр ЧЕКАН
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма (підпис) Людмила НАГОРНА
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації (підпис) Надія ІВАНІШИН
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Ветеринарне обслуговування молочного скотарства		
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарної медицини / внутрішніх хвороб, фармації та біохімії		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Ветеринарна медицина / 211 «Ветеринарна медицина»		
6.	Курс, семестр та тривалість вивчення	4 курс, 8 семестр, 15 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
			46	104
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Мусієнко Олексій Володимирович Нечипоренко Олександр Леонідович		
11.1	Контактна інформація	моб. тел. +380674987086, e-mail- aleksey_musya@ukr.net		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент пов'язаний із загальним цілями ОП та охоплює аспекти формування у сучасного фахівця - лікаря ветеринарної медицини глибоких теоретичних знань з питань ветеринарного обслуговування господарств, особливо їх практичного застосування. Ці знання необхідні для повноцінного обслуговування поголів'я тваринницьких господарств та вміння застосовувати теоретичні знання і практичні навички в конкретних ситуаціях, що можуть виникати при обслуговуванні господарств.		
12.	Мета освітнього компонента	Розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок щодо особливості ветеринарного обслуговування молочного скотарства різних форм власності		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на ОК 8 Основи розведення і годівлі тварин ОК 14 Фізіологія тварин ОК 20 Ветеринарна гігієна та санітарія ОК 26 Клінічна діагностика хвороб тварин 2. Освітній компонент є основою для ОК 32 Епізоотологія та інфекційні хвороби ОК 33 Внутрішні хвороби твари ОК 37 Організація ветеринарної справи та національне і міжнародне ветеринарне законодавство		

14.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). При виявленні порушення академічної доброчесності виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання.
15.	Ключові слова	Скотарство, профілактика хвороб, діагностика тварин, Диспансеризація, менеджмент здоров'я, технології утримання ВРХ, метаболічні захворювання, контроль якості молока https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=5131

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Розумітися на особливостях діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання	– написання публічних виступів. – виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) – опитування з теоретичних питань – тестовий контроль
ДРН 2. Аналізувати та контролювати безпечність та якість кормів і кормових засобів та живлення тварин.	– презентація та захист практичного завдання – опитування з теоретичних питань – тестовий контроль
ДРН 3. Розробляти стратегії безпечного, санітарнообумовленого утримання тварин. Планувати, організовувати та реалізовувати заходи з підвищення продуктивності тварин	– підсумковий контроль – комп'ютерне тестування – розв'язання ситуаційних задач
ДРН 4. Управляти робочими або навчальними процесами у сфері виробництва і переробки молочної продукції, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.	– тестовий контроль – розв'язання ситуаційних задач – Практичні роботи із застосуванням наукових етологічних методів – спостереження, опис, з використанням сучасних засобів відеонагляду та реєстрації.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Мета та завдання дисципліни, особливості діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання. Основні тенденції розвитку молочної промисловості. Сучасний стан молочної промисловості в Україні. Загальні технологічні процеси виробництва молочної продукції.			6	12	[1,3]
Тема 2. Інноваційні елементи відтворення поголів'я у молочному скотарстві. Організація добору племінних тварин різних категорій. Селекція у молочному скотарстві. Моделювання та оптимізація обороту стада великої рогатої худоби			6	14	[1, 2, 4, 5]
Тема 3. Сучасні варіанти організації технологічного процесу виробництва молока. Нетрадиційні способи обробляння молока з метою зниження його бактеріальної забрудненості. Вакуумне обробляння молочної сировини. Охолодження і заморожування молока та молочних продуктів. Інноваційні технології переробки молока.			6	16	
Тема 4. Контроль якості кормів і годівлі тварин. Чинники, які впливають на якість основного корму та продуктивність тварин. Альтернативні види грубих кормів у годівлі			8	16	[1, 3]

високопродуктивних корів. Основні пріоритети та точки контролю у менеджменті заготівлі та використання кукурудзяного силосу у годівлі високопродуктивних корів.					
Тема 5. Теоретичне обґрунтування та методичні підходи до моделювання технологічних процесів у тваринництві. Моделювання технологічного процесу виробництва молока при потоково-цеховій системі організації.			8	16	[3, 6]
Тема 6. Екологічна безпека виробництва забруднення молока. Правила ведення органічного тваринництва. Сертифікація молочної продукції.			6	16	[1, 2, 3, 4]
Тема 7. Основи менеджменту, маркетингу, здійснення мотивування та контролювання на підприємствах з виробництва молочної продукції.			6	14	[2, 6]
Всього за семестр			46	104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1.	Методи викладання за джерелом знань: <i>Словесні</i> : розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні</i> : демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій,	8	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні</i> : робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні</i> : спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний</i>	28

	заняття на виробництві, групові дослідження в умовах «Навчально виробничого комплексу-віварій», використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)		<i>метод, дедуктивний метод).</i> Активні методи (мозкова атака, бінарні заняття, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація). Самоопрацювання, проаналізовування, підготовка мультимедійних доповідей	
ДРН 2.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій, заняття на виробництві, групові дослідження в умовах «Навчально виробничого комплексу-віварій», використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	10	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод).</i> Активні методи (мозкова атака, бінарні заняття, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація). Самоопрацювання, проаналізовування, підготовка мультимедійних доповідей	26

ДРН 3.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій, заняття на виробництві, групові дослідження в умовах «Навчально виробничого комплексу-віварій», використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація))	12	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, бінарні заняття, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)). Самоопрацювання, проаналізовування, підготовка мультимедійних доповідей	26
ДРН 4.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій, заняття на виробництві, групові дослідження в міжфакультетській ННЛ електронної мікроскопії, використання	14	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (<i>аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод</i>). Активні методи (мозкова атака, бінарні заняття, групові дослідження).	26

	навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)		Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація). Самоопрацювання, проаналізовування, підготовка мультимедійних	
Всього за семестр		44		106

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Поточний контроль: Тематичне опитування Розв'язок ситуаційних завдань.	45 балів / 45%	4...13 тиждень
2.	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях із застосуванням наукових етологічних методів – спостереження, опис, з використанням сучасних засобів відеонагляду та реєстрації. Написання публічних виступів.	40 балів / 40%	4...13 тиждень
3.	Комп'ютерне тестування	15 балів / 15%	8 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<20 балів	21-32балів	33-44 балів	45 балів
Поточний контроль: Тематичне опитування Розв'язок ситуаційних завдань..	Студент не підготовлений до вирішення завдань, відповідь неповна, окремі складові відсутні або недостатньо розкрити	З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами виконує поставлені завдання. Виконання завдань значно формалізовано:	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє постанову завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може	Вірна відповідь. При виконанні завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання

		є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи	вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей	
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях із застосуванням наукових етологічних методів – спостереження, опис, з використанням сучасних засобів відеонагляду та реєстрації. Написання публічних виступів.	<20 балів	21-30 балів	31-39 балів	40 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання. Відтворені частково знання на основі безпосередньо викладеного матеріалу в межах програми.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні. Відтворені знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах програми із деякими доказами більш широкого дослідження.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Відтворені знання, отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах програми.
Комп'ютерне тестування	<3 балів	4-10 балів	11-14 балів	15 балів
	25% правильних відповідей	50% правильних відповідей	75% правильних відповідей	100% правильних відповідей

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1-3	3 тиждень
2.	Письмовий зворотний зв'язок тем 1-3	Протягом 1 тижня після складання
3.	Тестування після вивчення тем 1-3	7 тиждень
4.	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 4-7	12 тиждень
5.	Письмовий зворотний зв'язок тем 4-7	Протягом 1 тижня після складання
6.	Тестування після вивчення тем 4-7	14 тиждень
7.	Поточний контроль (узагальнення балів)	15 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1.Основні джерела

1. С.Л.Войтенко, В.П.Бердник і інш. Технологія продукції молочного і м'ясного скотарства, свинарства та птахівництва: Посібник для підготовки фахівців у аграрних ВНЗ 11-1У рівнів акредитації, Полтава: Дивосвіт, 2023.- 276 с.
2. Нечипоренко О.Л., Рошка Ф.Г. Вплив порушень функції нирок на розвиток диспепсії у телят. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Ветеринарна медицина. Суми, 2025
3. Улько Л.Г., Рошка Ф.Г., Грек В.А. Метаболічний моніторинг корів в різні фізіологічні періоди. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Ветеринарна медицина. Суми, 2025

6.2.Допоміжні

1. Ветеринарно-санітарна та технологічна експертиза молока : навч. посіб. / [М. М. Оліфіренко, О. В. Якубчак, Т. В. Тарасенко та ін.]. Київ : АГ-Лаб, 2021. 210 с.
2. Галатюк О. Є., Романішина Т. О., Поліщук О. В. та ін. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб корів в інтенсивному молочному скотарстві : наук. монографія. Житомир : Полісся, 2023. 184 с.
3. Оптимізація селекційних програм та досвід застосування ветеринарного менеджменту в молочному скотарстві : метод. рекомендації / НААН України ; Черкаська дослідна станція біоресурсів. Черкаси, 2021. 54 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

- 1)[http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/103730/Kolesnikova -
_Patologicheskaya_anatomiya.html](http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/103730/Kolesnikova_-_Patologicheskaya_anatomiya.html)
- 2) http://6years.net/index.php?do=static&page=Patologicheskaja_anatomija
- 3) <http://morg.at.ua/>
- 4) <http://bio-alive.com/categories/pathology.htm>
- 5) <http://www.nedug.ru/library/>
- 6) [http://freemountains.ru/patologicheskaya-anatomiya/.](http://freemountains.ru/patologicheskaya-anatomiya/)

6.3.Програмне забезпечення

1. Платформи «MOODL»; «ZOOM»; «Viber»; «Facebook».

<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=5131>